

Ἡ στρατιωτικὴ δύναμις σύγκειται ἐκ τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ αὐτοκράτορος, τῆς χωροφυλακῆς, ἐνὸς τάγματος ἱππικοῦ καὶ ἐνὸς λόχου πυροβολιστῶν· ἐτι δὲ ἐκ 500 περίπου μικρῶν πλοίων διαπλεόντων τοὺς ποταμούς καὶ τὰ παράλια τοῦ κράτους. Χρεῖας δὲ τυχοῦσης καλοῦνται εἰς τὰ ὅπλα ἅπαντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι, οἵτινες εὐχαρίστως συντρέχουσι θεωροῦντες ἐντιμότερον ἔργον νὰ μάχεται τις ὑπὲρ πατρίδος.

Τὸ κράτος τοῦτο ἔχει ἰδιαίτερον πολιτικὸν κοινὸν ἢ καὶ ἠθικὸν κώδικα, καλούμενον *δέρμα σάθ* ἢ *δέρμα γάστρα*, ἐμπεριέχοντα τοὺς νόμους τοῦ Μενού καὶ ἠθικωτάτας συμβουλὰς τε καὶ παραδείγματα. Ἐπὶ τέλους δὲ ἀράς καὶ φρικτὰς ἀπειλὰς κατὰ τῶν μοναρχῶν τῶν καταθλιβόντων τοὺς ὑπὸ κόσους αὐτῶν.

Οἱ Βιρμάνοι δὲν μεταχειρίζονται ὡς καὶ οἱ Σίναι νομίσματα, ἀλλὰ τεμάχια ἀργύρου καὶ μαλὺ βδου. Τὰ δὲ σταθμὰ δι' ὧν σταθμίζονται τὰ ἀνταλλασσόμενα ταῦτα μέταλλα, κατασκευάζονται ἐν μόνῃ τῇ πρωτεύουσῃ καὶ φέρουσι ἰδιαίτεραν σφραγίδα.

Ἐκτὸς τῆς βιρμανεῖου γλώσσης, ἣτις εἶναι ἡ κοινωτέρα πασῶν οὐ μόνον ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς τινὰ ἄλλα τῶν Ἰνδῶν μέρη, ὁμιλοῦσι καὶ τινὰς ἄλλας διαλέκτους. Ὀλίγοι Βιρμάνοι ἀγνοοῦσι τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν, καὶ μάλιστα πλεῖστοι εἰσὶ καὶ καλλιγράφοι. Ὡσαύτως δὲν ὑπάρχει σχεδὸν Βιρμάνος, ὅστις νὰ μὴ παῖζῃ μουσικόν τι ὄργανον, ἂν καὶ τὰ γνωστὰ εἰς αὐτοὺς εἰσὶν εὐχρησθῆμα. Ἡ μουσικὴ αὐτῶν εἶναι μονότονος ὡς πάντων τῶν Ἀσιατικῶν λαῶν. Δὲν στεροῦνται δὲ οὔτε ποιητῶν, οὔτε ἱστοριογράφων, ἂν καὶ τὰ τοιαύτης φύσεως συγγράμματα πλησιάζουσι μᾶλλον τὰ ἡμέτερα μυθιστορήματα. Εἰς δὲ τὴν πρωτεύουσάν τοῦ κράτους Ἀμαραπούραν, ὑπάρχει καὶ δημοσία οὐκ εὐκαταφρόνητος βιβλιοθήκη, πλήν τῶν ἰδιαιτέρων ἐκάστης μονῆς βιβλιοθηκῶν.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες ἀκριβεστέρως περὶ τοῦ ἔθνους τούτου πληροφορίας παραπέμπονται εἰς τὰ ἐξῆς Ἀγγλικά συγγράμματα α. Tandy, A description of the Burnese empire — καὶ T. Buchanan, On the religion and literature of the Burmans. (Asiatic researches, V. VI.)

I. ΔΕΚΙΓΑΛΛΑΣ.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ.

—o—

Ἐμνηστήσαμεν ἄλλοτε (φυλλάδ. 122. Πανδ. σελ. 45) περὶ τῶν ἐρευνῶν εἰς ἃς ἐπεδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Κ. Λεοαρδίε, μέλος τοῦ ἐν Ἀθήναις Γαλλικοῦ σχολείου, ἀναζητῶν ἀρχαία χειρόγραφα,

Εἰ καὶ μὴ ἐγένοντο εἰσέτι γνωστὰ ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων τοῦ ζηλωτοῦ τούτου Γάλλου, διότι πιθανώτατον ἀπῆντησε τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας συνεθίζει νὰ παρεμβάλλῃ ἡ ἀμάθεια ἢ ἡ ἀντιζηλία, ὁ Κ. Reinaud ὁμως ὅστις φυλάττει ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ τῶν Παρισίων βιβλιοθήκῃ τὰ ἐξ ἀνατολῶν χειρόγραφα, ἐθεώρησε τὰ ἀνακαλυφθέντα ἄξια λόγου δι' ἐκθέσεως δημοσιευθείσης διὰ τοῦ *Μηνύτοιο*. Ἀξία δὲ λόγου ἐθεωρήθησαν καὶ ὑπὸ τοῦ Κ. Hase, σοφοῦ ἐρῶρου τῶν ἐν τῇ αὐτῇ βιβλιοθήκῃ Ἑλληνικῶν χειρογράφων. Ὡς γνωστὸν εἰς πολλοὺς ἐξ ἡμῶν γνωρίσαντας ἐνταῦθα πρό τινων ἐτῶν τὴν Κ. Hase, ὁ σοφὸς οὗτος περιηγήτη τὴν Ἑλλάδα ὅπως ἀνεύη τοιαῦτα χειρόγραφα, ὡς καὶ τωρὸντι ἀνεῦρε καὶ παρέλαθεν ἱκανὰ, παραμελνόμενα ἀξιοκατακρίτως παρ' ἡμῶν. Ἐκ δὲ τῶν παρὰ τοῦ Κ. Λεοαρδίε μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος Μαΐου εὑρεθέντων, ὁ Κ. Hase καταδεικνύει ἰδίως τὰ ἐξῆς·

α. *Ἐφημερίδες Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου*, ἡ ἡμερολόγιον μνημονεῖον τὰ συμβάντα τοῦ 1682 ἔτους. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο θεωρεῖται πολύτιμον καὶ διὰ τὴν κοινωνικὴν θέσιν τοῦ συγγραφέως, Διερχομένου διατελέσαντος τῆς Ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως, καὶ διὰ τὴν παιδείαν τοῦ ἀνδρός. Πρὸς τὰς *Ἐφημερίδας* ταύτας ὑπάρχει καὶ μετὰφρασις τῆς συνθήκης δι' ἧς Πέτρος ὁ Μέγας ὑπόσχεται ν' ἀποδώσῃ τὴν Ἀζοφικὴν εἰς τὴν Τουρκίαν (1713).

β. *Πραγματεία περὶ συνθέσεως τῶν ρημάτων*, ὑπὸ Μαξίμου Πλαγούδου. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ περιωνύμου τούτου γραμματικοῦ, τοῦ συλλέξαντος τοὺς αἰσιωπεῖους μύθους, δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν πολυαριθμῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ὃν ἐδημοσίευσεν ὁ Φαβρίκιος.

γ. *Λόγος ἐπιτάγιος* ὑπὸ Γεμεστοῦ Πλήθωνος, εἰς μνημόσυνον τῆς βασιλόπαιδος Κλεόπης, συζύγου Θεοδώρου τοῦ Παλαιολόγου, καὶ γυναικαδέλφης τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος τῶν Ἑλληνῶν.

δ. *Κατάλογος χρονολογικῆς τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως*, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ τοῦ Στουδίτου. Ὁ ἀναφερόμενος τελευταῖος Πατριάρχης ὀνομάζεται Ἰερεμίας ἐκ Λαρίσης, ἐκλεχθεὶς τὸ 1573 ἔτος. Τὰ στοιχεῖα εἶναι μεγάλα, ὥραϊα, οἱ δὲ τίτλοι ἐρυθροί, ὅπως συνεθίζον οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς τὰ τετράδια τῶν.

ε. *Ἱστορία τοῦ ὅρου Σινᾶ*, ὑπὸ Δοσιθέου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Ὁ Δοσίθεος ὑπῆρξεν, ὡς καὶ ὁ Χρύσανθος, ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων πατριαρχῶν τῆς νεωτέρας ἐποχῆς. Ἡ ἱστορία αὕτη εἶναι λεπτομερεστάτη. Διαίρεται δὲ εἰς βιβλία ὀκτώ, καὶ περιέχει πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τοῦ Σινᾶ ἔγγραφα, καὶ μάλιστα τὰς ἐπιταγὰς τῶν πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων.

ς. *Ἱστορία τῆς Ἱερουσαλὴμ*, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, εἰς φύλλον, ἐκ σελίδων 61. Εἶναι δὲ τὸ πρωτότυπον τῆς ὑπὸ τοῦ Χρυσάνθου δημοσιευθείσης

ζ. *Μήνησις* τῆς κατὰ τὸ 1675 σταλείσης ἐκ

Μόσχας εἰς Πεκίνον ῥωσικῆς πρεσβείας, ὑπὸ Νικολάου Σπαθάρου. Αὐτὸς οὗτος ὁ Σπαθάρου ἦτο ὁ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας σταλείς πρέσβυς εἰς Κίαν. Μετεφράσθη δὲ ἡ διήγησις ἐν Μόσχᾳ τὸ 1693, κατ' αἴτησιν τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων, εὐρισκομένου τότε ἐν Ῥωσίᾳ.

η'. Ὁμιλία τοῦ Κυρίλλου πρὸς Βλαδίμηρον τὸν Μέγα, ὅτε ὁ μέγας οὗτος δοῦξ τῆς Ῥωσίας ἠσπάσθη τὸ χριστιανικὸν δόγμα τὸ 989 ἔτος. Ὁ Βλαδέμηρος, ὡς ἀνέγνωμεν ἐν τῷ φυλλαδ. 132 τῆς Πανθώρας, ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν Ἀνναν τῶν αὐτοκρατόρων Βασίλειου τοῦ Β' καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Η', καὶ ἐγένετο χριστιανὸς βαπτίσας συγχρόνως καὶ πάντας τοὺς ὑπηκόους του.

θ'. Διήγησις τῶν συμβάντων ἐν Μολδαβίᾳ καὶ Βλαχίᾳ τὸ 1756 ἔτος, ἐπὶ τῆς αὐθεντίας τοῦ ἡγεμόνος Μιχαήλ Ρακοβίτσα.

ι'. Διήγησις τῆς ἀλώσεως Τερμενβαρίου ὑπὸ τῶν Τούρκων, γεγραμμένη εἰς τὸ τέλος ἀναλέκτων τινῶν, ὑπὸ Χρυσάνθου.

ια. Ποίημα διὰ στίχων πολιτικῶν περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως. Οἱ στίχοι οὗτοι, 740 τὸν ἀριθμὸν εἰσὶ γεγραμμένοι εἰς τὸ τέλος συλλογῆς τινῶν χειρογράφων τοῦ Ἱερακὸς ἀλλ' Κ ὁ Λεβάρδιε ἀμφιβάλλει εἰ καὶ αὐτοὶ ἀνήκουσιν εἰς ἐκεῖνον.

ἄλλο χειρόγραφον, ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, περιέχει τὰς Ἐπιστολάς τοῦ Φωτίου φαίνεται δὲ ἀνῆκον εἰς τὴν θ' ἑκατονταετηρίδα. Εἰ τὸ χειρόγραφον τοῦτο εἶναι τῶντι τοσούτῳ ἀρχαῖον, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς διόρθωσιν, εἰ δέον, τῆς γενομένης τὸ 1651 ὑπὸ Μονταιγίου, καὶ τὸ 1705 ὑπὸ τοῦ Ἀνθίου ἐκδόσεως αὐτῶν.

Τὴν 24 Ἰουνίου ἐστάλησαν καὶ νέα χειρόγραφα ὑπὸ τοῦ Κ. Λεβάρδιε ὁ δὲ Κ. Hase κατέδειξεν ἐξ αὐτῶν τὰ ἐπόμενα.

α. Ὁμιλία ἀνέκδοτος, ἀποδιδόμενη μὲν εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, πιθανῶς ὅμως ὑποδοκιμαία. Ἀλλ' ὅπωςδήποτε θεωρηθῇ, εἶναι ἄξια προσοχῆς ὑπόθεσιν ἔχει τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα.

β. Συλλογὴ καὶ μετάφρασις τῶν Χάτι σεριγίων, ἢ ἐπιταγῶν τῶν Σουλτάνων, πρὸς τοὺς πατριάρχας Ἱεροσολύμων. Τὴν συλλογὴν ταύτην, εἰ εἶναι πλήρῃ καὶ ἀληθῆς, θεωροῦμεν πολυτιμότητα, διότι θέλει χρησιμεύει εἰς ἐξέλεγχιν τῶν ἀνυποστάτων λόγων ὅσοι προήχθησαν εἰς τὸ μέσον πρὸ τινῶν ἐτῶν μόνον, ὅπως καταστραφῶσι τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν ἀνατολικῶν χριστιανῶν εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον.

γ. Σύνγραμμα συγχείμενον ἐξ εἰκοσι χιλιάδων στίχων καὶ 767 κεφαλαίων, ἀποδιδόμενον μὲν εἰς Μελέτιον τὸν Μελετηρόν, ἀρχιεπίσκοπον Ἀντιοχείας, ἀλλὰ διὰ δύο λόγους ὑποπτον πρῶτον μὲν διότι οὐδεὶς τῶν βιογράφων ὁμιλεῖ περὶ συγγράμματος τοῦ Μελετίου τοσούτῳ ἐκτεταμένου, καὶ δεύτερον διότι οἱ στίχοι εἰσὶ πολιτικοί, ἐνῶ τὴν τετάρτην ἑκατονταετηρίδα, ὅτε ἡμαῶν ὁ Μελέτιος, τοιοῦτοι δὲν ἐγράφοντο. Τοιοῦτους στίχους ἐπαχείρησαν τὸ

πρῶτον νὰ συντάξωσιν οἱ πατέρες ἡμῶν, εἰ μὴ ἐλησμονήσαμεν, κατὰ τὸν αἰῶνα τῶν Κομνηνῶν.

δ'. Δεκατρία Χρυσόβουλλα τῆς 14' ἑκατονταετηρίδος· ἐπτά μὲν Ἀνδρονίκου τοῦ Α', τοῦ Παλαιολόγου, πέντε δὲ Ἀνδρονίκου τοῦ Β', καὶ ἐν τοῦ Στεφάνου βασιλείᾳ τῆς Σερβίας καὶ γαμφοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Α'. Ὁ Κ. Λεβάρδιε εἶχε καὶ πρὸ δύο ἐτῶν εὐρεῖ ἄλλα χρυσόβουλλα εἰς Πάτρμον.

Ὁ Κ. Λεβάρδιε ἐξακολουθεῖ ἀκαμάτως τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ. Εἰς τοιαύτας ἐρεῦνας προσκαλοῦμεν καὶ ἡμεῖς πάντας τοὺς φίλους τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος, καὶ μάλιστα τοὺς ὁμογενεῖς. Πᾶν σύγγραμμα, πᾶν ἔγγραφον ὁποιοῦνδήποτε, γεγόμενον μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν πρὸ τοῦ ἀγῶνος τελευταίων ἐτῶν, ἔχει ἀξίαν, διὰ τε τὴν γλῶσσαν, τὰ ἥθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὴν φιλολογίαν, καὶ ὀρεϊσόμεν νὰ τὰ ἀναζητήσωμεν ἐπιμόνως, καὶ νὰ τὰ θησαυρίσωμεν μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας.

ΜΝΗΜΕΙΑ

ΤΗΣ

ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ.

—ο—

Ὁ ἐν Φλωρεντίᾳ ναὸς τῆς Θεομήτορος S. Maria Novella, ἀναμνηστικῶς εἰς πᾶσαν ἐλληνικὴν καρδίαν συμβεβηκότα περιπαθῇ.

Ὅτε κατὰ πρῶτον εἰσῆλθον εἰς αὐτὸν, ἀνεπόλησα τὴν Φλωρεντινὴν ψευδοσύναδον, διότι εἰς αὐτὸν συνελθόντες οἱ λογάδες τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, οἱ πάντες ἐκεῖνοι, λέγω, ἱερεῖς τε τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὰς θεολογικὰς γνώσεις, Ἰσιδωρος καὶ Σχολάριος (ὁ καὶ Πατριάρχης μετὰ τὴν ἄλωσιν) καὶ Γεμιστὸς ὁ ἐκ Λακεδαιμόνος, καὶ Ἀργυρόπουλος, καὶ ὁ περιβόητος Μάρκος ὁ Ἐφέσου· οὗτοι ἐν Ἑλληνικοῖς μαθήμασι καὶ ὁρίοις τῶν ἁγίων Συνόδων κανὼν καὶ στάθμη ἀπαρέκδοτος· π ὁ Βησσαρίων, ὁ Μονεμβασίας, ὁ Ἀγγιάλιν, ὁ Βαλσαμὼν καὶ ἄλλοι πολλοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, συνεκρότουν τὰς συνεδριάσεις συζητοῦντες μετὰ τῶν Λατίνων τὸ περὶ ἐνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν, παρόντων τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου, τοῦ Πάπα Εὐγενίου καὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσήφ.

Ἱερουργήσαντος τούτου μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς ἰταλικὸν θυσιαστήριον παρόντων τοῦ τε αὐτοκράτορος Παλαιολόγου καὶ τινῶν ἄλλων Ἰταλῶν, οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων παρευρέθη πλὴν δύο ἢ τριῶν φρονούντων τὰ τῶν δυτικῶν.

Ἐκφωνεῖ τὸ α Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προτέλθετε· π ἄλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν τοῦ ποιμνίου προσέρχεται. Τότε φρίκη τὸν καταλαμβάνει